

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова

**ПРОБЛЕМА АБРЕВІАЦІЇ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (НА
ПРИКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ МЕДІА СТАТЕЙ МЕДИЧНОЇ
ТЕМАТИКИ)**

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти “магістр”

Виконала: студентка 2 курсу 202М
групи

Спеціальності: 035 Філологія

Освітньо-професійної програми:
035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - англійська
Зевако Ірина Вікторівна

Керівник: к.філол.н., доцентка
Яна ПРОСЯННІКОВА

Рецензентка: к.філол.н., доцентка
Людмила ТКАЧЕНКО

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ СЛОВОСКОРОЧЕННЯ	5
1.1. Скорочення як спосіб словотвору	5
1.2. Еволюція аббревіації у словниковому складі англійської мови	12
1.3. Види скорочень в сучасній англійській мові	17
1.3.1. Особливості вживання графічних скорочень	17
1.3.2. Проблема класифікації лексичних скорочень	18
1.4. Особливості функціонування аббревіатур у медіа текстах	20
Висновки до 1 розділу	27
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СКОРОЧЕНИХ СЛІВ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (НА ПРИКЛАДІ МЕДІА СТАТЕЙ МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ)	29
2.1. Аббревіатури, які використовуються в медіа тексті медичної тематики... ..	29
2.2. Омонімічні аббревіатури, що використовуються в медіа тексті медичної тематики	35
2.3. Особливості створення скорочень в медіа тексті медичної тематики	36
2.4. Частотність вживання скорочень у словниковому складі медичних медіа текстів	39
Висновки до 2 розділу	40
ВИСНОВКИ	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	444

ВСТУП

У сучасному світі питання громадського здоров'я та охорони здоров'я давно вже вийшли за межі вузько професійної медичної сфери. Медична проблематика набуває різних комунікативних форм і становить зміст різноманітних дискурсів – від академічного до публіцистичного .

У західних культурах, наприклад, у британській чи американській, результати лінгвістичних досліджень медичної проблематики успішно використовуються у професійній діяльності. Так, *Calgary Cambridge Guide* [3] є комунікативною моделлю для ведення медичної консультації та складання медичної історії пацієнта; результати дослідження комунікативної поведінки лікарів у соціальних мережах [4] були використані у сучасних професійних стандартах американських лікарів.

Актуальність теми полягає в тому, що в останні десятиліття у сучасну європейську мову наближається тенденція економії мовних засобів і удосконалення мовної форми. Суть «економного використання мови» полягає в забезпеченні передавання максимальної кількості інформації за одиницю часу. У зв'язку з цим в даний час у мові наближається «аббревіатурний вибух» [2].

Зв'язок роботи з науковою темою кафедри. Тема магістерської роботи відповідає науковому напрямку кафедри – «Вплив лінгвальних та екстралінгвальних чинників на формування фахівця з іноземних мов у сучасному мультикультурному просторі».

Мета дослідження полягає у визначенні основних особливостей функціонування скорочених слів (аббревіатур) в сучасній англійській мові та зокрема у медійних статтях медичної тематики.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі **завдання**:

– розглянути скорочення як спосіб словотвору та описати еволюцію аббревіації у словниковому складі англійської мови;

- проаналізувати особливості функціонування аббревіатур у медіа текстах медичної тематики;
- виділити омонімічні аббревіатури, що використовуються в медіа тексті медичної тематики;
- виконати аналіз особливостей створення скорочень в медіа тексті медичної тематики.

Об’єктом дослідження є англomовний медичний дискурс у сфері мас-медіа.

Предметом вивчення є медичні аббревіатури в англomовних медійних статтях.

Методи дослідження. При аналізі мовного матеріалу було використано методи прагмасемантичного, семантичного та концептуального аналізу. В рамках кожного з методів використовувались різні методики, підпорядковані розв’язанню конкретного дослідницького завдання.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в роботі було проведене комплексне дослідження проблеми аббревіації у англійськомовному медичному медіа тексті на прикладі різних статей.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання даних, отриманих в результаті цього дослідження, як основи для написання дипломних робіт, а також під час перекладу аббревіацій у англomовних медіа статтях.

Матеріали дослідження пройшли **апробацію** та прийнята до публікації у вигляді статті в електронному альманаху “Магістерські студії”.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ СЛОВОСКРОЧЕННЯ

1.1. Скорочення як спосіб словотвору

Сучасний стан мов характеризується процесами глобалізації, які призвели до появи особливого роду найменувань об'єктів, концептів та понять спільно з підвищеними вимогами до мовної економії, внаслідок чого виник великий пласт скороченої лексики. Інтерес до специфіки створення абрєвіатурних номінацій у різних мовах і до особливостей їх вживання в різних типах і жанрах мови обумовлений тим, що абрєвіація виявляється одним із словотвірних способів, які відповідають прагматичним установкам сучасності.

Саме явище таке як абрєвіації відображається у спрощенні довгих слів або словосполучень і збиранні їх у семантичну єдність – абрєвіатуру. Це, можна сказати, і є найновіший спосіб словотворення, але й досі дуже продуктивний у нашому світі, початок він бере у ХХ ст. І також він давав відповіді необхідності мови в суспільстві, а саме – тенденції до уникнення надлишкової інформації, економії мовної енергії, уникнення повторів, упорядкованості та регламентації. І той процес активізації утворення абрєвіатур зумовлена передусім суспільно-політичними чинниками, – а також соціолінгвістичною ситуацією, тобто приплив чи оновленням назв державних, громадських, адміністративно-управлінських, політико-економічних, міждержавних і світових утворень.

Абрєвіатура (від лат. *abbreviatio* – скорочувати) – скорочене складне слово (іменник), утворене від першого звука, першої літери або початкової частини слова. Суттєвою особливістю абрєвіатур є стабільна вимова (рідкісні звуки) назви літери та, як наслідок, лексикалізація з часом загальноживаних графічних скорочень, наприклад: Кабмін (Кабінет міністрів), ЗСУ (Збройні сили України), ВНЗ (Вищий навчальний заклад), НАТО (Організація

Північноатлантичного договору) тощо. Основні умови їх функціонування: доцільність, розуміння, стандартизація. Їх ноді називають «лексичними скороченнями» [7, с. 158].

Скорочення призначені для створення структур, які є короткими та синонімічними оригінальній картині. Про абрєвіатуру як нове словотвірне явище Л.А. Булаховський писав як про суспільну потребу в мови, як елемент «телеграфної мови»: «В епоху, коли людям треба поспішати, щоб багато робити, в тій або іншій мірі прискорюється й темп мови. Тенденція зберігати силу, щоб потратити її якнайдоцільніше, стає життєвою засадою; їй підлягає і мова. Однією з характерних форм лінгвістичного збереження мовної енергії є «телеграфна мова». Елементи його в досить великій мірі поширено за часів європейської війни, та справжнього громадянства вони набули, утворюючи почасти нові принципи словотворення, лише за часів революції» [5, с. 58].

Абрєвіація є найновішим способом словотворення, але вона є достатньо продуктивна у сучасному суспільстві, спрямованому на посилення регламентація та упорядкованості, тому охоплюють велику різноманітність конструкцій з певними характерними ознаками, які тезнічно належать до поняття «абрєвіація».

Кодифікація абрєвіатур є складним процесом, на який постійно впливає мовна політика і свідоме втручання суспільства. Вживання скорочень в українській мові дотримується певних норм як загальнолітературної мови, так й індивідуальної номенклатури. Структура слів абрєвіатури, букв, букв і звуків і фонетичних скорочень також має свої закономірності, які описані в п. 1.2 [2, с. 58].

У мові унормовано більшість скорочених основ. За своєю стійкістю, семантичним наповненням, зрозумілістю та функцією вони не відрізняються від звичайних продуктивних морфем української мови. Особливістю абрєвіатур є те, що вони ставляться після повної назви. Усі абрєвіатури були створені скороченою основою і тому відрізняються від справжніх абрєвіатур.

У сучасній українській мові існують два види скорочень: 1) графічні (графіми); 2) лексичні (скорочені слова).

Графічні скорочення принципово не є мовним (словотвірним) явищем. Ці аббревіатури діють як умовні символи або для відповідного повного слова чи фрази, не мають основних характеристик слова (переважно власної вимови) і використовуються лише на письмі, щоб заощадити місце та час. Наприклад: ст. – станція, ім. – імені, і т. д. – і так далі, і т. ін. – і таке інше.

Графічні скорочення є дуже давнім явищем, яке можна знайти в письмових пам'ятках стародавніх народів – євреїв, греків, римлян. Такі скорочення зустрічаються також у старослов'янській, давньоруській та староукраїнській мовах.

На відміну від графічних скорочень, скорочені слова володіють основними характеристиками слів (власною вимовою, лексичним значенням, граматичним оформленням), функціонують самостійно в усній і письмовій мові та входять до словникового складу мови. Наприклад, спец – спеціаліст, зав – завідувач, обком – обласний комітет.

Абревіатури є моно темними словами. Як правило, вони належать до нейтральної лексики і не вживаються у переносному значенні. У цьому відношенні аббревіатури подібні до термінів. Проте з різних стилістичних міркувань вони можуть переосмислюватися, набувати іншого значення, емоційно забарвлюватися. Найбільше це явище простежується в художній літературі (особливо яскраве емоційне забарвлення мають скорочені слова) [13, с. 28].

Загальноновизнано, що лексика є найбільшим динамічним елементом мовної системи. Багатогранні зміни в суспільному житті знайшли відображення у словниках для всіх мов. Повне ім'я може бути дуже незручним, оскільки ім'я дуже багатослівне. У результаті скорочень утворюються слова, що характеризуються певним фонетичним, акцентологічним, граматичним та стилістичними ознаками [13, с. 24].

Абревіація як відносно новий структурний тип слова активно використовується в різних стилях мовлення. Скорочення способів словотвору є нормативними для офіційних, наукових, загальних, інформаційних, виробничих (технічних) довідкових повідомлень, частково для публіцистичних (письмових) і навчальних повідомлень. Скорочення в радіо - і телеповідомленнях, за винятком часто вживаних, абревіатури слід подавати лише в розгорнутому вигляді.

Отже, вивчення мовних явищ у їх системному зв'язку не може бути повним без вивчення абревіатури, тим більше, що способи складання скорочень відносно нові. Абревіатури, або складноскорочені слова, синтезують інформацію в максимально стислій формі. Цей спосіб словотворення продовжує розвиватися у відповідь на одну з основних тенденцій розвитку мови: економічні принципи.

Під терміном «абревіація» у сучасній вітчизняній лінгвістиці розуміють процес, «спосіб створення номінацій для тих понять та реалій, які були спочатку позначені описово, за допомогою атрибутивних словосполучень», а «абревіатура» – результат цього процесу.

Абревіація висуває чимало проблем із погляду теорії словотвору. Досі дискутується питання про те, наскільки правомірно вважати абревіацію одним із способів словотвору. Повної єдності в цьому питанні не існує, проте більшість дослідників визнає абревіацію одним із способів словотвору, але при цьому робляться суттєві застереження.

Для позначення процесу утворення нових словникових одиниць із використанням прийому абревіації у лінгвістиці часто застосовують термін «словотворчість» (wordmanufacturing). Як справедливо зазначає Д. І. Алексєєв, «абревіатурний спосіб словотворення – найсуб'єктивніший, найштучніший серед усіх способів, відомих у мові. З цим пов'язані численні особливості абревіації: проби та помилки при створенні назв, варіативність та okazіональність, інтенсивність діахронічних змін, схильність до

регламентації, слабка національна закріпленість і вільна проникність і т. д.» [8, с. 138].

Вже сам факт тісної взаємодії аббревіації з іншими словотворчими способами достатньо свідчить про те, що вона входить до словотворчої системи. Існують також різні точки зору розуміння місця аббревіації у системі словотвірних методів. Деякі дослідники вважають, що аббревіацію слід розглядати як різновид словоскладання (основоположення).

Однак, на наш погляд, мають рацію ті дослідники, які вважають аббревіацію особливим, окремим способом словотвору, за допомогою якого створюються нові слова особливої структури.

Аббревіація активно взаємодіє з іншими способами словотвору. По-перше, від аббревіатур можуть утворюватися нові слова за допомогою традиційних способів словотвору:

а) слововиробництва: *AWOL* (*absent without official leave*) – *AWOLism* «самовільні відлучки»; *RAF* (*Royal Air Force*) – *Rafer* «військовослужбовець англійських військово-повітряних сил»; *RAND* (*Research and Development Corporation*) – *RANDster* «співробітник корпорації РЕНД» та ін.

Необхідно відзначити, що можливі морфологічно ускладнені випадки: *UNESCO* (*United Nations Educational Scientific and Cultural Organization*) – *Unescan* «що стосується ЮНЕСКО»; *AFCEA* (*Armed Forces Communications and Electronics Association*) – *AFCEANS* «члени Асоціації зв'язку та електроніки збройних сил» та ін;

б) словоскладання: *STOL* (*short take-off and landing*) + *port* – *STOLport* «аеродром для літаків з коротким зльотом та посадкою»; *USAF* (*United States Air Force*) + *man* – *USAFman* «військовослужбовець військово-повітряних сил США»; *MATS* (*military Air Transport Service*) + *man* – *MATSman* «військовослужбовець військової авіаційної транспортної служби» та ін.;

в) конверсії: *BOAC* (*British Overseas Airways Corporation*) – *to boace* «літати чи перевозити літаками Британської заморської авіакомпанії»; *IFR* (*Instrument Flight Rules*) – *to fly IFR* «літати з приладів» та ін. [4, с. 11-12].

По-друге, аббревіація може поєднуватися з іншим способом словотвору. За допомогою одночасної дії аббревіації та суфіксації утворені, наприклад, слова: *blackie* (*blacksmith* – *black-ie*) – «коваль», *brickie* (*bricklayer* > *brick-fie*) – «муляр», *postie* (*postman* > *p'st* + *ie*) – «листоноша» та ін. Аббревіація створює в цих випадках особливі аббревіатурні морфемі (-*black-*, -*brick-*, -*post-*), лише формально збігаються з кореневими морфемами -*black-*, що вже існували в англійській мові, -*brick-*, -*post-*.

По-третє, аббревіація братиме участь у подальшому розвитку інших способів словотвору. Якщо традиційним способом утворення суфікса є поступове, еволюційне перетворення кореневої морфемі на дериваційну, то, починаючи з XIX століття, все частіше трапляються випадки, коли в ролі суфікса виступає усічена частина слова. Таке явище відзначив Г. Марчанд, який зазначав, що особливими випадками словотворчості є суфікси -*ol* та -*yl* у хімічній термінології.

Суфікс -*ol* є останнім елементом (*alcohol* або *phenol*), іноді він стоїть замість латинського *ol(eum)* – «масло», суфікс -*yl* представляє давньогрецьку *hyle* – «речовина», «субстанція». Ця спеціально створена (manufactured) морфема утворює назви радикалів, наприклад, *carbonyl*, *salicyl*, *sulphuril* та ін.. [2].

В даний час використання усічених частин слів як суфікси широко поширене не тільки в спеціальній термінології (порівн. -*onics* від *electronics* у словах *astrionics*, *avionics*, *bionics*, *environics*, *nucleonics*, *thermionics* та інших), а й у загальноповживаній лексиці (пор. -*rama* від *panorama* у словах *cyclorama*, *cinerama*, *colorama*, *vistarama* або – *burger* від *hamburger* у словах *cheeseburger*, *deerburger*, *buffaloburger*).

Слід зазначити, що подібні утворення, найчастіше казінальні, створюються у великій кількості протягом певного проміжку часу з популярної у період моделі; проте лише невелика частина їх входить у загальне вживання і залишається у мові.

В одній із робіт, присвячених неологізмам у сучасній англійській мові, відзначається тенденція виділення частини деяких слів та перетворення їх на окрему словотворчу морфему, яка потім широко використовується для створення нових слів. Так, наприклад, від слова *marathon* був виділений елемент *-thon* і на нього як би перенесена частина значення слова *marathon*, а саме: поняття витривалості, тривалості, опірності. Іншими прикладами використання цього прийому є слова *talkathon*, *walkathon*, *meltathon*, *smeathon*, *readathon*, *speechathon*, *telethon*, *moviethon* і ін. [4, с.13].

Зупинимося на питанні про розвиток абrevіатурних моделей. Слід визнати, що в перший період своєї масової появи в англійській мові (у перші десятиліття ХХ століття) ініціальні абrevіатури, що часто виникали на базі графічних скорочень, не мали певної структури і були, так би мовити, утвореннями індивідуальної будови. У багатьох випадках, мабуть, не існувало чіткої межі між графічними та лексичними скороченнями, що значно ускладнювало використання останніх як одиниць комунікації та певною мірою перешкоджало становленню абrevіації як способу словотвору. Типові абrevіатури на той час, наприклад *L.C.B* – *Liquor Control Board* «рада з контролю за спиртними напоями», *M.R.* – *Ministry of Reconstruction* «міністерство реконструкції», *O.S.C* – *Overseas Settlement Committee* «комітет у справах заморських поселень» та ін., мали істотні недоліки: їх вимовляння не відповідало нормам вимови простих слів, вони не мали будь-якої типовістю структури, у тому числі не виявлялося системності, крім збереження порядку проходження початкових літер слів вихідного словосполучення.

Таким чином, цей тип слів, що народжувався, наштовхувався на внутрішній, інтуїтивний опір носіїв мови. Безперечно, що все це вплинуло на лінгвістичне осмислення абrevіатур як фактів мови. Нові лексичні утворення починають відчувати нівелюючий вплив системи мови. Свідомо виробляються правила складання складних скорочених утворень із стандартних скорочених компонентів, блоків. Найбільш вдалі ініціальні

абревіатури починають використовуватися як «зразки для наслідування», що також сприяє типізації абревіатур. Найважливіше значення для розвитку абревіації мало відкриття і широке використання принципу корелятивної абревіації, що істотно сприяло бурхливому розвитку акронімів – ініціальних абревіатур, що мають фонетичну структуру звичайних слів.

Необхідно відзначити, що в акронімах особливо стоїть проблема початкової одиниці. У словотворі прийнято вважати, що як початкова одиниця, виступає деяка реально існуюча одиниця комунікації (наприклад, іменник *teacher* утворюється від основи дієслова *to teach* шляхом додавання суфікса *-er*).

У акронімах ж як корелята можуть виступати і поєднання, які не служать самі одиницями комунікації, а є, так би мовити, «уявними величинами». В акронімії центр тяжіння переміщається на формулу похідного, структурно-семантичну модель, яка, втім, також є одиницею мови, як і «будівельний» матеріал», з якого створюється акронім [5, с. 164-168].

Таким чином, об'єктивні факти мови свідчать, що абревіація, безумовно, входить до системи словотвірних засобів. А входячи до системи словотвору, вона, з одного боку, неспроможна не піддаватися дії стійких, сформованих елементів цієї системи, з другого боку, неспроможна не надавати ним свого впливу.

1.2. Еволюція абревіації у словниковому складі англійської мови

Абревіація як спосіб словотвору представляє складне, багатогранне явище, що сягає своїм корінням в далеке минуле.

Поширення абревіатур пов'язують із появою у реальній дійсності складних денотатів, що вимагають для свого позначення словосполучень чи складних слів. Функція абревіатури у процесі комунікації полягає у необхідності більш економному вираженні думки та усуненні надмірності

інформації. В абрєвіатурах інформація передається меншим числом знаків, тому «ємність» кожного знака більша, ніж у відповідних вихідних одиницях, що дає підставу розглядати абрєвіацію як виду оптимізації мовного повідомлення.

Актуальність абрєвіації визначається потребою у найменуванні нових понять та об'єктів. Доцільність полягає у створенні гранично економних та семантично ємних номінативних одиниць.

Розвиток скорочень має багатовікову історію. С.С. Беркнер відрізняє розмовний характер абрєвіатур та стверджує, що скорочення виникли вже у драмах У. Шекспіра [4, с. 14]. Однак широке поширення в європейських мовах абрєвіація набула у ХХ столітті.

Зазначено, що за цей період було створено близько 10 тисяч абрєвіатурних лексем, які міцно увійшли до складу багатьох мов, що дозволяє говорити про універсальний характер цієї словотвірної моделі.

Для того, щоб простежити еволюцію розвитку абрєвіації, необхідно звернутися до історії появи та аналізу скорочень.

При аналізі цього явища в англійській мові слід зазначити, що зазвичай поява абрєвіатур пов'язується з XV століттям. Відзначається високий відсоток запозичення скорочень з латинської мови, літературні пам'ятки якої свідчать про те, що вже на той час широко використовувалися три типи графічних скорочень: сиглі або ініціальні абрєвіатури, суспенсії та контрактури [2, с. 77].

До ініціальних абрєвіатур, інакше названих сиглі, автор відносить одиниці, які складаються з першої літери/літер слів або словосполучень. Залежно від лінійної протяжності скорочення даного типу можуть бути поділені на 2 підгрупи:

- а) сигли окремих слів: *g < giga; l < laugh;*
- б) сигли словосполучень: *btw < by the way; iow < in other words.*

Інший вид скорочень – суспенсії – утворені шляхом збереження початку при усіченні кінця слова. Специфіка суспенсій у тому, що по

відношенню до своїх прототипів вони існують як варіанти вихідних слів. У цьому типі скорочень виділяється 2 підгрупи залежно від кількості компонентів, що входять до складу вихідної одиниці:

а) складові скорочення слів: *diff* < *difference*; *esc* < *escape*;

б) складові скорочення словосполучень. Однак тут досить рідкісні включення складів всіх елементів словосполучення, часто редукції піддається тільки перше слово, а другий елемент просто опускається: *app* < *application program*; *no op* < *operator*.

Контрактури утворюються шляхом компресії при опущенні голосних і частково приголосних основи. Цю групу скорочень становлять знаки, що передають лише приголосні звуки. Створення консонантограм у англійській мові пов'язано з тим, що інформаційне навантаження у приголосних вище, ніж у голосних. Так само, як і в попередніх випадках, контрактури можуть бути оформлені як:

а) слова: *pls* < *please*; *msg* < *message*;

б) словосполучення (досить рідкісний тип контрактур, у якому відбувається змішання з іншими типами графічних скорочень, наприклад, ініціальним або складовим): *LHB* < *Lost Heartbeat*; *BRGDS* < *Best Regards* (ініціальне скорочення та контрактура) [9, с. 85-89].

Аналізуючи склад англійської мови, що тяжіє до простоти мовного висловлювання та збереження його інформаційної значущості в процесі комунікації необхідно зазначити, що аббревіатурні процеси в цьому випадку якнайкраще відображають логіку, характерну для розвитку англійської мови. Спочатку аббревіація виникла лише як засіб економії у писемності, і лише набагато пізніше (у XVI ст.) скорочені одиниці стали поширеним явищем у розмовній мові, і вже потім перейшли в стилі письмової мови (як винятки, безперечно, слід розглядати такі явища мови, як термінологія та авторська неологія). Про це свідчить і той факт, що «найдавнішими, тими що виникли стихійно, можна вважати ініціальні скорочення літерного типу, оскільки живильним середовищем для них служила писемність» [2, с. 80].

Однією з ранніх робіт, у якій розглядається явище абрєвіації, є «Матеріали до вивчення еліптичних слів у сучасній англійській мові» (1904 р.) шведського лінгвіста К. Сундена. Автор виділяє два фактора, що сприяють розвитку абрєвіації:

а) функціональний (семологічний) фактор, пов'язаний з необхідністю передачі емоційного наміру того, хто говорить;

б) фактор практичного використання, пов'язаний із передачею повідомлення якомога економнішими засобами. Дослідник також наголошує на значній ролі аналогії у зв'язку з адаптацією іноземних слів [7, с. 12-13]. Таким чином, основні причини появи скорочень згідно з дослідженнями К. Судена – функціональна та економія мовних зусиль.

Незадовго до К. Сундена, П. Пассі звернув увагу на той факт, що «мова, з одного боку, прагне позбутися зайвого» (у чому він вбачав «принцип економії») і, з іншого боку, «прагне виділити все необхідне» (у чому він вбачав дію «принципу емпізи») [6].

Потрібен був тривалий період еволюції, перш ніж абрєвіація стала особливим способом словотвору, який спрямований на створення більш коротких в порівнянні з вихідними структурами (словами, словосполученнями або складаннями) номінацій. Абрєвіацій стала широко поширеною на початку ХХ століття, століття соціальних та наукових революцій: «За останній час відзначається бурхливе зростання кількості абрєвіатур, що проникають у всі функціональні стилі мови у вигляді географічних назв, відкриттів, винаходів, назв партій, спілок, асоціацій, фондів, установ, організацій, фірм, споживчих товарів тощо» [12].

Проте І.В. Арнольд вважає «темп життя, що прискорюється» і «напруження сучасного життя» (the strain of modern life) недостатнім обґрунтуванням для поширеності процесу абрєвіації. Дослідник вказує на необхідність урахування лінгвістичних причин, до яких відносить «вимоги ритму» (the demands of rhythm), які легше можна здійснити, якщо слова односкладові [2, с. 80]. Цим автором наголошує і на тому, що «в англійській

мові скорочення поширені в основному як форма асиміляції запозичених слів, завдяки якій дані іноземні слова наближаються за своїм звуковим виглядом до споконвічно англійських слів з їхньою характерною односкладовістю» [2, с. 80]. Безумовно, тут йдеться у здебільшому про усічення як один із результатів асиміляції іншомовних запозичень та модифікації форми за аналогією з споконвічними односкладовими словами.

Багато дослідників вважають, що моносилабізм – одна з найбільш характерних рис англійської мови – впливає на інтенсифікацію процесу утворення скорочень в англійській мові [8, с. 138]. Так, Л.П. Сапогова вважає, що тенденцію до моносилабізму «слід вважати найбільш загальною причиною появи скорочених форм і морфемних усічень» [11, с. 71].

Такої позиції дотримується С.С. Беркнер. У ході дослідження проблеми розвитку розмовної мови вченим було відзначено посилення процесу скорочення слів як одна з характерних рис у розмовній мові ХХ ст.

С.С. Беркнер пояснює це «прагненням до економії мовного зусилля, яке в англійській мові пов'язане з тенденцією до моносилабізму (більшість скорочених форм – односкладові словотвори), прагненням максимальної адаптації (близько 90 % скорочених прототипів – іноземні запозичення), а також зростанням невимушеності літературної розмовної мови ХХ ст.» [4, с. 12].

Отже, як зазначає переважна більшість дослідників до причин виникнення скорочень поряд із напрямком створення експресивних одиниць або «вимог до емоційності стилістичного розмаїття» належить установка на економію. Явище різного роду скорочень, які ведуть лише до «спрощення формальної структури мовної одиниці», нерідко пов'язують із тенденцією до економії мовних засобів, розумових зусиль та вдосконалення мовної форми.

Абревіація, перш за все, пов'язана з основною – комунікативною – функцією мови та забезпечує потреби спілкування не тільки за рахунок економії зусиль, але і за рахунок конденсування інформації в комунікативних

цілях, підвищення інформаційної цінності окремих елементів мовного матеріалу.

Це означає, що аббревіація забезпечує передачу максимальної кількості інформації (змісту) при мінімальному використанні матеріальної оболонки мови (звукової оболонки та графічної форми), що забезпечує посилення ефективності комунікативної функції мови.

1.3. Види скорочень в сучасній англійській мові

1.3.1. Особливості вживання графічних скорочень

Графічні скорочення (скорочення, які зустрічаються в основному в письмовій мові) дуже численні і використовуються для позначення одиниць, величин, звань та посад, тощо (*kg* кг, *km* км, *mph* м/год, *Dr.* Доктор, *Mr.* Містер, і т.ін.). Однак слід пам'ятати, що в мовленні такі скорочення відтворюються повністю.

В англійській мові існує дуже велика кількість графічних скорочень латинських слів, які у мові відтворюються англійською. Подібні скорочення становлять особливу підгрупу. До них належать такі всім відомі, латинською *id est*, англійською *that is* тобто; *e. g.* латинською *exempli gratia*, англійською *for example* наприклад; *etc.* латинською *et cetera*, англійською *and so on* і так далі. До того ж типу графічних скорочень відносяться і прийняті на письмі позначення деяких грошових коштів знаками, наприклад, лат. *libra*, англ. *pound*, лат. *denarius*, англ. *penny* і т.д.

Специфічно англійським підтипом скорочень є напівскорочення, тобто комбінації акроніму одного члена ідіоми з повною основою іншого (*A-bomb* < *atomic bomb* атомна бомба; *V-day* < *Victory day* День Перемоги і т.д.). Подібні напівскорочення близькі до символів, що доводиться і частим використанням слова *X-mas*, перша частина якого це заміна імені *Christ* символом хреста [12]

Крім того, в сучасній англійській мові, в писемному мовленні, масове поширення набули скорочення, одна частина яких виражена цифрою, а інша літерами. Наприклад, *B4* < *before* до цього; *2day* < *today* сьогодні; *4u* < *for you* для тебе; *gr8* < *great* чудово / відмінно; *w8* < *wait* чекати *2u* < *to you* тобі; *u2* < *you too* тобі теж і багато інших.

1.3.2. Проблема класифікації лексичних скорочень

До лексичних скорочень відносяться усічені слова (*clipped or stump words*) та акроніми (*initial words, or acronyms*).

Розглянемо спочатку усічені слова. В англійській мові скорочуватись можуть будь-які частини слова незалежно від морфемних кордонів: *doc* < *doctor* лікар; *frig* < *refrigerator* холодильник; *phone* < *microphone* телефон, і т.д. Однак частіше всього зустрічаються кінцеві усічення типу *exam*, *doc*, *gym* (з *examination* іспит, *doctor* лікар, *gymnasium* гімнастичний зал; гімназія відповідно). Початковими називають усічення типу *plane*, *phone* (з *airplane* літак, *telephone* телефон), а приклади *frig* або *flu* (з *refrigerator* холодильник, *influenza* застуда) показують так звані кінцево-початкові усічення.

Значення отриманого в результаті усічення слова залишається незмінним, проте стилістична приналежність найчастіше знижується. В результаті скорочень можуть виникнути і деякі орфографічні перетворення, наприклад, такі як у словах *mike* < *microphone* мікрофон, *ambish* < *ambition* амбіція і т.д.

Процес словотворення, може завершуватися усіченням, а ускладнюватися, наприклад, субстантивацією, якщо слово, що скорочується, входило в ідіому. Наприклад, усічення слова *zoological* у поєднанні *zoological garden* у подальшій субстантивації спричинило появу слова *zoo* зоопарк; аналогічним прикладом є американське *movie* (< *moving pictures* мультфільм).

Акроніми відрізняються від усічень тим, що утворюються з початкових букв слів, які входять у словосполучення чи ідіому, об'єднане загальним

змістом (*BBC* < *British Broadcasting Corporation* Британська радіомовна корпорація; *AIDS* < *acquired immune deficiency* синдром набутого імунодефіциту; *UNO* < *United Nations Organization* ООН; *UNESCO* < *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* ЮНЕСКО і т.д.). Таким чином, скорочення кожного зі слів відбувається одним єдиним способом – кінцевим усіченням. Отже, акроніми однакові та орфографічно представляють собою поєднання великих букв.

Деякі акроніми настільки часто використовуються в англійській мові, що їх вже можна назвати «традиційними»: вони вживаються в самих різних сферах спілкування, їх можна почути на переговорах та нарадах, знайти в анкетах та резюме, різних документах, наукових статтях тощо.

До таких скорочень належать такі:

– *AFAIK* < *as far as I know* – наскільки я знаю (*e.g. AFAIK it's a correct answer.* – наскільки я знаю, це правильна відповідь.);

– *ASAP* < *as soon as possible* – якнайшвидше (*e.g. Please, call me ASAP.* – Будь ласка, подзвони мені якнайшвидше.);

– *BTW* < *by the way* – між іншим, до речі (*e.g. BTW, how about going to the South this summer?* – До речі, як щодо з'їздити на південь цього літа?);

– *RLY* < *really* – справді, правда;

– *BRB* < *be right back* – скоро повернуся;

– *TTYL* < *talk to you later* – поговоримо пізніше, до зв'язку (*e.g. I must go now TTYL.* – Мені треба йти зараз, поговоримо пізніше.);

– *IMHO* < *in my honest opinion* – на мій погляд, на мою думку (*e.g. IMHO there is nothing to worry about.* – По-моєму, тут нема про що турбуватися.);

– *AKA* < *also known as* – також відомий як (*e.g. My friend Kate aka «Style Kate» works in the fashion magazine.* – Моя подруга Катя, також відома як «Стильна Катя» працює в модному журналі.);

– *TIA* < *thanks in advance* – дякую заздалегідь.

Як приклади скорочень, які використовуються в чатах, смс повідомленнях і т.д., можна навести такі:

GL < *good luck* – удачі!;

GB < *good bye* – поки що;

DNO < *don't know* – не знаю;

ASAYGT < *as soon as you get this* – як тільки ви отримаєте це;

BC < *because* – тому що;

BON < *believe it or not* – вірите чи ні;

BW < *best wishes* – з найкращими побажаннями;

BZ < *busy* – зайнятий;

CYT < *see you tomorrow* – побачимося завтра [4].

1.4. Особливості функціонування абрєвіатур у медіа текстах

Масова комунікація є цілеспрямованим процесом, що полягає в виробництві та передачі повідомлення за допомогою мас-медіа, а також адекватному сприйнятті цього повідомлення реципієнтами. Массмедіа – засоби здійснення комунікації між різними групами та індивідуумами, що є способом впливу на звичайну свідомість, її подальшого формування та встановлення особливих емоційних взаємин між учасниками комунікації [17]. Основними функціями мас-медіа є інформаційна, організаційна, впливова, експресивна, виховна, розважальна та просвітницька.

Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. у зв'язку з розвитком міжнародних відносин, бізнесу, глобальних інтеграційних процесів у галузі науки, економіки та культури, політичних та громадських організацій характеризуються стрімким зростанням системи масової комунікації та нових інформаційних технологій, що дозволяє поширювати інформацію практично на необмежену аудиторію. Динамічний розвиток традиційних засобів масової інформації (ЗМІ) – друку, радіо, телебачення, поява та розповсюдження Всесвітньої павутини – Інтернету, електронної пошти та

мобільних телефонів – призводить до утворення єдиного інформаційного простору. Все це не може не позначитися на процесах виробництва та поширення слова, на особливостях мовлення та характері мовних змін. Мова масмедіа є якимось «кодом», специфічно прикріпленим, деформованим і видозміненим особливим принципом функціонально-стильової конструкції, за допомогою якого в індивідуальній та масовій свідомості складається картина навколишнього світу.

Розробка нових парадигм практичного дослідження мови ЗМІ передбачає детальне вивчення такого лінгвістичного феномену, як «масово-інформаційний дискурс» термінології або «медіадискурс» (за термінологією [18]) – тематично сфокусованої, соціокультурно зумовленої мовознавчої діяльності в масмедійному просторі. Текст масової інформації (медіатекст) є основною дискретною одиницею медіадискурсу, рамки якого дозволяють поєднати такі різнопланові та багаторівневі поняття, як газетна стаття, радіопередача, телевізійні новини, інтернет-реклама та інші види продукції мас-медіа. Вивчення тексту масової інформації як «вузла в мережі» масової комунікації дозволяє зрозуміти принципи внутрішньої когерентності медіадискурсу, умови його появи, правила освіти певних смислів та специфіку ефективності конкретних масових повідомлень.

Тексти масової інформації мають низку унікальних лексичних характеристик. Серед пластів лексики мови медіатекстів найбільш активними та частотними є:

- 1) суспільно-політична лексика,
- 2) стандартні мовні одиниці, кліше,
- 3) оцінна лексика,
- 4) повсякденно-побутова лексика,
- 5) вузькоспеціальні слова та вирази,
- 6) неологізми та okazіоналізми.

Абревіація – довільний процес скорочення найменування будь-якого об'єкта, один із найпродуктивніших способів збагачення лексичної системи

текстів масової інформації. Даний словотвірний спосіб найкраще поєднує перераховані вище лексичні особливості медіатекстів, оскільки вихідним варіантом скороченої номінації можуть бути вузькоспеціальні або термінологічні слова та словосполучення, мовні висловлювання, що відносяться до сфери розмовної мови, а самі абрєвіатури на певному етапі є мовними неологізмами. Використання абрєвіатур у текстах масової інформації забезпечує поєднання високої інформативності, експресивності та стислості викладу матеріалу, обумовлене функцією навіювання та пропагандистською спрямованістю, які характерні тією чи іншою мірою для всіх ЗМІ.

Літерні абрєвіатури[21], утворені зі словосполучень шляхом залишення першої літери від кожного слова в скороченому словосполученні, є найчисленнішою групою в англomовних медіатекстах.

Ініціалізми найчастіше вводяться в текст постпозитивно, тобто за вихідним словосполученням, що мотивує їх, (прототипом). Розшифрування буквеного скорочення здійснюється шляхом безпосереднього звернення до нього. Таким чином, встановити тотожність прототипу і абрєвіатури не становить складності. Наприклад:

– ...*Brian Moore* *went on ho lidays with officers* в інформаційній групі називають *Walthamstow Overseas Geographical Society*. Група була пов'язана зі своїми ініціативами, W.O.G.S. [17]

Рідше можна зустріти буквені скорочені одиниці, введені в текст раніше мотивуючих словосполучень, які, слідуючи за ними, їх пояснюють:

– *The CFP-10 (10-kDa culture filtrate protein) and ESAT-6 (6-kDa early secretory antigen of T-cells) are secreted in abundance by Mycobacterium tuberculosis and are frequently recognized by T cells from infected people* [18].

Абрєвіатури, відомі широкому колу носіїв мови, можуть функціонувати в тексті без розшифрування:

– *When Silvia Petretti was diagnosed with HIV she thought her life had come to an end* [19]. (*HIV – human immunodeficiency virus*).

За способом читання всі літерні абрєвіатури можна розділити на дві групи: алфавітизми, утворені з початкових літер слів вихідного словосполучення та читані за алфавітними назвами літер, і акроніми, створені з ініціальних літер слів прототипу, за своєю фонетичною структурою відповідні фонетичній структурі слова. У сучасних англомовних медіатекстах алфавітизм є переважаючими. У медіадискурсі цей тип абрєвіатур виконує номінативну функцію (назву та вичленування фрагментів дійсності) та функцію знака-заступника, так як даний тип скорочень найчастіше виступає як зручний знак-заступник найменування, що складається з трьох і більше слів [10].

Характерною особливістю алфавітизмів, що вживаються у текстах англомовних ЗМІ, є те, що до їх складу іноді включаються небуквенні символи, наприклад: AC-3 – Audio Compression/3, I4L (ISDN for Linux), 4WD – Four Wheel Drive [18]. У більшості випадків жаргон, назви груп і організацій підлягають початковим скороченням.

В англомовних медіатекстах нерідко зустрічаються і ініціально-словесні абрєвіатури – слова, у яких перший компонент представлений початковою літерою, а другий компонент є повним словом [12]. Наприклад, широко поширена ініціативно-словесна абрєвіатура *e-learning* використовується в наступному газетному заголовку: Back to Class, with Laptops in Hand Dakota Collegiate Ramps Up E-Learning [12].

В англомовній медіатекстовій культурі акроніми поступаються за чисельністю алфавітизмам. Дані скорочені одиниці виконують номінативну та/або експресивну та стилістичну функції, тобто дають гарні, звучні імена новим реаліям.

У зв'язку з тенденцією лексикалізації акронімів, що посилюється, з'являється якісно новий спосіб абрєвіації, досить популярний у мові ЗМІ, – створення омоакронімів – абрєвіатур, що збігаються за своєю структурою зі звичайними словами. Наприклад:

– *ALICE is an online robot that can have a conversation with you in a chat forma* [15].

У цьому випадку *ALICE* – це аббревіатура комп’ютерного терміна *Artificial Linguistic Internet Computer Entity*, що позначається великими літерами.

Подібне з омоакронімією явище називають бекронімією. Бекроніми утворюються з уже існуючого слова або скорочення, що має зовсім інше значення:

– *Carly Booth is not allowed to be a member of the Royal and Ancient Golf Club: ‘Gentlemen Only, Ladies Forbidden’ – isn’t that how it goes?* [15].

Бекронім *Golf* у цьому контексті означає *Gentlemen Only, Ladies Forbidden*. Сенс його розшифрування не пов’язаний із значенням слова *Golf*, закріпленого у словнику. Таке розшифрування створює комічний ефект.

Серед акронімів дедалі більшого поширення набувають і так звані рекурсивні акроніми, при розшифруванні яких використовується сама аббревіатура, тобто створюється рекурсія, наприклад: *Visa – Visa International Service Association*.

В омоакронімах, бекронімах та рекурсивних акронімах закладено принцип мовної гри – засіб експресії, властивий мові сучасної преси.

Літерні скорочення досить різноманітні за своїм компонентним складом: від одного до восьми компонентів. Наявність в англійських текстах масової інформації невеликої кількості однокомпонентних аббревіатур пов’язана насамперед із прагненням уникнути омонімії – звуковий збіг різних мовних одиниць, значення яких не пов’язані один з одним [16]. Число багатоконпонентних аббревіатур (п’ять і більше компонентів) в англійських медіатекстах зустрічається досить рідко: багатоконпонентні буквені скорочення, як правило, є громіздкими та незручними у вживанні. Переважними є трьох-, чотирьох-, та двокомпонентні аббревіатури.

Усічені слова, утворені за допомогою опущення букв або складів основи прототипу [17], у масово-інформаційному дискурсі є менш частотними порівняно з літерними абревіатурами.

Усічені скорочені одиниці, як і ініціалізми, можуть вводитися в текст з розшифруванням постпозитивно щодо мотивуючих слів, наприклад:

– *Referee Andre Marriner baffled Wednesday fans as he failed to give what appeared to be a penalty in added-on time, and then refused to allow a Gary Madine 'goal' to stand as play went on. [...] «But it would be harsh if I were to lose my job because of that decision by the ref. I don't know whether it was a penalty or not but the ref says Lera pushed him»* [18].

Відомі усічені слова у текстах масової інформації можуть наводитися без мотивуючого слова.

У текстах масової інформації двоскладова апокопа (усічення фінальної частини слова по термінології І. В. Арнольда [20]) є досить продуктивною моделлю усічення:

– *Reports of suicide bomb vests inside the Afghan Department of Defense were eventually dismissed as false, but they pointed to US concerns about Taliban infiltrators or rogue troops attacking US soldiers or the Afghan government* [21] (*Afghan – Afghanistan*).

Апокоповані усічення зустрічаються у різних галузях знань, можуть мати загальнонародний і загальнозживаний характер і використовуватися як і у літературній, так і у неофіційній розмовній мові.

Модель усічення серединної частини слова (синкопа за термінологією І. В. Арнольда [24]) у англомовних текстах масової інформації більш продуктивна порівняно з аферезисом, але менш поширена, ніж апокопа. Цей тип усічених одиниць складається з одного, рідше двох складів. Такі усічення можуть також носити емоційно-експресивний заряд та/або мати обмежену сферу вживання у професійних жаргонах чи аргі. Наприклад: *If Clinton wins Penna by 10 points or more, that would give Obama a jolt – but she would still*

face a steep climb in the remaining contests to capture the nomination [25] (Penna – Pennsylvania).

Телескопні номінації, створені шляхом злиття усічених основ двох або більше лексичних одиниць і включають в себе повністю або частково значення структурних компонентів [26], що входять до нього, в англомовних медіатекстах менш поширені, ніж буквені аббревіатури та усічені слова.

У зв'язку з тим, що мова текстів масової інформації вимагає постійного оновлення використовуваних засобів, багато з телескопізмів, які мають здебільшого оказіональний характер, не мають перспективи тривалого існування і не реєструються словниками.

Як і попередні типи аббревіатур, телескопні слова вводяться в медіадискурс із розшифровкою або без неї або перед мотивуючим словосполученням, або після нього залежно від частотності скороченої одиниці та звичності її вживання, наприклад:

– *Wearing afro wigs, його models stood out in rich, plum, gold colors and barococo prints that were very feminine and exotic [27].* Телескопізм *barococo*, утворений внаслідок злиття основ двох слів: *baroque* + *rococo*, – у зв'язку із загальновідомістю в даному контексті наводиться без розшифрування.

У зв'язку з цим слід зазначити, що якщо усічені слова можуть прочитуватися за допомогою їх відсилання до кореляту (прототипу), то телескопні номінації поділяються на аббревіатури, в яких зберігаються лише релевантні частини слів, які якщо й не вгадуються відразу, всі ж цілком виразно вказують на мотивуюче словосполучення, і цілком мотивовані слова, чия семантика прозора проглядається в мотивуючому словосполученні. Таким чином, телескопізми можна розглядати як реально мотивовані одиниці, котрі за допомогою певного відрізка контексту створюють основу мотивації.

На закінчення варто відзначити, що складне функціональне навантаження та структурно-смілова організація тексту масової інформації – максимум інформації та чинної сили при використанні мінімуму

лінгвістичних засобів – викликає потребу в мовних одиницях, які привернули б увагу читача, легко ним декодувалися, при цьому поєднуючи одночасно підвищену інформативність (за рахунок збільшення смислового обсягу) та чинну силу (за рахунок емоційної оціночності). Абревіація, своєю чергою, дозволяє як надати компресивну форму новим лексичним одиницям, які стосуються різних галузей суспільно-політичного життя, науки, техніки і громіздких і незручних у вживанні словосполучення, а також забезпечити їх високу експресивність. Таким чином, наявність множини скорочених одиниць можна віднести до однієї з основних лексичних характеристик текстів масової інформації на етапі розвитку мови.

Висновки до 1 розділу

Абревіація, перш за все, пов'язана з основною – комунікативною – функцією мови та забезпечує потреби спілкування не тільки за рахунок економії зусиль, але і за рахунок конденсування інформації в комунікативних цілях, підвищення інформаційної цінності окремих елементів мовного матеріалу.

Це означає, що абревіація забезпечує передачу максимальної кількості інформації (змісту) при мінімальному використанні матеріальної оболонки мови (звукової оболонки та графічної форми), що забезпечує посилення ефективності комунікативної функції мови.

Графічні скорочення (скорочення, які зустрічаються в основному в письмовій мові) дуже численні і використовуються для позначення одиниць, величин, звань та посад, тощо.

До лексичних скорочень відносяться усічені слова (clipped or stump words) та акроніми (initial words, or acronyms).

Тексти масової інформації мають низку унікальних лексичних характеристик. Серед пластів лексики мови медіатекстів найбільш активними та частотними є:

- 1) суспільно-політична лексика,
- 2) стандартні мовні одиниці, кліше,
- 3) оцінна лексика,
- 4) повсякденно-побутова лексика,
- 5) вузькоспеціальні слова та вирази,
- 6) неологізми та okazіоналізми.

Абревіація – довільний процес скорочення найменування будь-якого об'єкта, один із найпродуктивніших способів збагачення лексичної системи текстів масової інформації. Даний словотвірний спосіб найкраще поєднує перераховані вище лексичні особливості медіатекстів, оскільки вихідним варіантом скороченої номінації можуть бути вузькоспеціальні або термінологічні слова та словосполучення, мовні висловлювання, що відносяться до сфери розмовної мови, а самі абрєвіатури на певному етапі є мовними неологізмами. Використання абрєвіатур у текстах масової інформації забезпечує поєднання високої інформативності, експресивності та стислості викладу матеріалу, обумовлене функцією навіювання та пропагандистською спрямованістю, які характерні тією чи іншою мірою для всіх ЗМІ.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СКОРОЧЕНИХ СЛІВ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (НА ПРИКЛАДІ МЕДІА СТАТЕЙ МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ)

2.1. Аббревіатури, які використовуються в медіа тексті медичної тематики

З метою підтвердження широкого застосування у медіа статтях медичної тематики аббревіатур із запропонованих раніше класифікацій, нами було проаналізовано 9 англійських наукових статей із 3 медичних сайтів (European Society of Cardiology; Best Online Therapy Services of 2022; CEOG, що мають наступне спрямування: терапія, кардіологія, гінекологія.

Європейське товариство кардіологів (ESC) (<https://www.escardio.org/The-ESC>) є незалежною некомерційною організацією. Його члени та особи, які приймають рішення, є зайнятими медичними працівниками, які добровільно приділяють свій час і досвід. ESC представляє понад 95 000 чоловіків і жінок у галузі кардіології з Європи, Середземноморського басейну та далеко за його межами.

З даного сайту було узяті наступні статті:

1. *Ulk1-dependent alternative mitophagy plays a protective role during pressure overload in the heart.* Ulk1-залежна альтернативна мітофагія відіграє захисну роль під час перевантаження тиском у серці. URL : <https://academic.oup.com/circres/article/118/12/2638/6501459?searchresult=1>

Альтернативна мітофагія, опосередкована Ulk1, є основним механізмом, що опосередковує мітофагію у відповідь на РО, і відіграє важливу роль у опосередкуванні механізмів контролю якості мітохондрій і захисту серця від серцевої дисфункції.

2. *The need for adjusting experimental models to meet clinical reality.* Необхідність адаптації експериментальних моделей до клінічної реальності.

URL : <https://academic.oup.com/cardiovascres/advance-article-abstract/doi/10.1093/cvr/cvac152/6694799?redirectedFrom=fulltext>

Діабетична кардіоміопатія (КМ), що виникає за відсутності гіпертензії, ішемічної хвороби серця та клапанної або вродженої вади серця, тепер визнана окремою багатофакторною хворобою, що призводить до гіпертрофії шлуночків і аномальної скоротливості міокарда, що корелює з масивом складних молекулярних і клітинних зміни.

3. *Blood pressure and risk of venous thromboembolism: a cohort analysis of 5.5 million UK adults and Mendelian randomization studies.* Артеріальний тиск і ризик венозної тромбоемболії: когортний аналіз 5,5 мільйонів дорослих Великобританії та рандомізаційні дослідження Менделя. URL : <https://academic.oup.com/cardiovascres/advance-article-abstract/doi/10.1093/cvr/cvac135/6678130?redirectedFrom=fulltext>

Докази щодо впливу підвищеного артеріального тиску (АТ) на ризик венозної тромбоемболії (ВТЕ) були суперечливими. Дослідники прагнули оцінити зв'язок між систолічним АТ і ризиком ВТЕ.

BetterHelp (<https://www.verywellmind.com/best-online-therapy-4691206>) – це найкращий онлайн-сервіс терапії.

З даного сайту було узято наступні статті:

1. *Therapeutic targeting of inflammation in hypertension: from novel mechanisms to translational perspective.* Терапевтичне націлювання на запалення при гіпертонії: від нових механізмів до трансляційної перспективи.

URL : <https://academic.oup.com/cardiovascres/article/117/13/2589/6410642?searchresult=1>

Як моделі на тваринах, так і спостереження за людьми та генетичні дослідження показали, що імунні та запальні механізми відіграють ключову роль у гіпертензії та її ускладненнях.

2. *Finding the culprit for the failure of the immune clock as time goes by.* Пошук винуватця збою імунного годинника з часом. URL :

<https://academic.oup.com/cardiovascres/advance-article/doi/10.1093/cvr/cvac146/6692468?searchresult=1>

За останні роки стало ясно, що циркадні ритми можуть мати великий вплив на імунну систему. 1 Циркадні ритми стосуються ендогенних 24-годинних циклів, які керуються внутрішніми молекулярними годинниками.

3. *Neutrophils in cardiovascular disease: warmongers, peacemakers, or both?* Нейтрофіли при серцево-судинних захворюваннях: підбурювачі війни, миротворці чи обидва? URL : <https://academic.oup.com/cardiovascres/article/118/12/2596/6371867?searchresult=1>

Нейтрофіли, найпоширеніші з усіх лейкоцитів і перші клітини, які потрапляють до місць стерильного запалення/ушкодження, діють як палиця з двома кінцями. З одного боку, вони завдають значної побічної шкоди тканинам, а з іншого боку, вони сприяють загоєнню ран за допомогою ряду механізмів. Нещодавні дослідження кардинально змінили уявлення про нейтрофіли від простих одновимірних клітин із необмеженим способом дії до типу клітин, які демонструють зрілість і складну поведінку. Зараз визнано, що нейтрофіли є транскрипційно активними і реагують на безліч сигналів, розміщуючи широкий спектр вантажу, щоб впливати на активність інших клітин поблизу.

Клінічна та експериментальна акушерство та гінекологія (CEOG) (<https://www.imrpress.com/journal/CEOG>) – це міжнародний рецензований журнал із відкритим доступом. CEOG охоплює всі аспекти акушерства та гінекології, включаючи акушерство, пренатальну діагностику, медицину матері та плоду, перинатологію, загальну гінекологію, гінекологічну онкологію, урогінекологію, репродуктивну медицину, безпліддя, репродуктивну ендокринологію, сексуальну медицину. Заохочуються всі подання передових досягнень медичних досліджень у сфері здоров'я жінок у всьому світі.

З даного журналу було узято наступні статті:

1. *Anxiety and Difficulties of Infertile Women. The Moderating Role of Attachment Pattern.* Тривога та труднощі безплідних жінок. Модеруюча роль шаблону привязаності. URL : <https://www.imrpress.com/journal/CEOG/49/10/10.31083/j.ceog4910228>

Це дослідження зосереджено на вивченні зв'язку між моделлю прив'язаності, тривогою та передбачуваними труднощами, пов'язаними з безпліддям, у жінок, які мають проблеми з фертильністю. Крім того, дослідження вивчає пом'якшувальну роль прихильності у зв'язку між тривалістю безпліддя та передбачуваними труднощами, а також у зв'язку між тривогою та труднощами безпліддя.

2. *An Evaluation of Italian Midwives' Knowledge of Stillbirth Clinical Management, Bereavement Care and Prevention of Recurrences: A Post-Hoc Analysis of the BLOSSoM Study.* Оцінка знань італійських акушерок щодо клінічного ведення мертвонароджених, догляду за втратою та профілактики рецидивів: пост-характерний аналіз дослідження BLOSSoM. URL : <https://www.imrpress.com/journal/CEOG/49/10/10.31083/j.ceog4910226>

Метою цього дослідження є аналіз знань італійських акушерок про основні аспекти клінічного ведення, включені в міжнародні рекомендації щодо мертвонародження.

3. *Secondary cystic adenomyosis in a young woman: a case report.* Вторинний кістозний аденоміоз у молодій жінки: опис випадку. URL : <https://www.imrpress.com/journal/CEOG/49/10/10.31083/j.ceog4910223>

Діагноз СА слід розглядати при клінічних проявах збільшення менструального циклу та дисменореї у молодих пацієток з попередніми операціями на матці в анамнезі. Магнітно-резонансна томографія (МРТ) дуже важлива для діагностики СА. Консервативне хірургічне втручання разом із терапією GnRH-а та LNG-IUS може ефективно запобігти рецидиву.

У ході аналізу було виявлено аббревіатури, що підтверджують наявність особливих відносин між визначими видами термінів. Наприклад, явище синонімії продемонстрували аббревіатури *SCD* (sickle cell disease) та *SCA*

(sickle cell anemia), а також *PD* (pulmonary disease) та *COAD* (chronic obstructive airway disease). У першому випадку скорочення взаємозамінні, тобто повні синонімами. У другому – аббревіатури застосовуються автором статті як синоніми, придатні для даного контексту, проте поза цим контекстом вони не будуть мати властивість до взаємозаміни без зміни точного сенсу поняття.

Дана пара аббревіатур відноситься до неповних синонімів.

Також було відзначено низку аббревіатур, що утворюють антонімічні пари. Скорочення *M/H* (myopia/hypermyopia) мають рівний обсяг значень і мають протилежну характеристику однієї ознаки, отже, вони будуть повними антонімами, а *M/Pb* (myopia /presbyopia) – неповними антонімами, тому що виявляють антонімію тільки у межах певного контексту.

Слід зазначити поширеність полісемічних аббревіатур, з якими ми зустрічалися під час роботи. Наприклад, скорочення *RA* – rheumatoid arthritis та *RA* – rheumatoid arthritis antibodies. В даному випадку, перша аббревіатура має більший обсяг значення і є в цих полісемічних відносинах основною, друга – похідна першої, має вужчий обсяг значення, більш специфічна.

Під час вивчення наукових статей ми звернули увагу на те, що у текстах зустрічаються аббревіатури однієї тематичної спрямованості та однакового написання, але різних варіантів розшифрування – омонімів.

У статтях була виявлена аббревіатура *PCT*, що має у різних авторів відмінні варіації розшифрування: *plasma clotting time*, *plasmacrit test* і *plateletcrit volume*. Ще один варіант омонімічної аббревіатури зустрівся у наукових статтях у сфері кардіохірургії – *AV*, яка застосовувалася в таких значеннях, як *aortic valve*, *arteriovenous* та *atrioventricular*, також *CHD* – *congenital heart disease* і *coronary heart disease*.

Додатково були відмічені аббревіатури: *AMA* – American Medical Association та Anti-Mitochondrial Antibody; *CMV* – cytomegalovirus и controlled mechanical ventilation; *CT* – computer tomography, cerebral tumor, coronary thrombosis, coronary thrombolysis та ін.

З чотирьох груп омоакронімів, що виділяються, нам вдалося простежити присутність лише однієї з груп, де як корелят використовується власне ім'я: *EMMA* (eye-movement measurement apparatus), де як корелят виступає жіноче ім'я «*Emma*», і *ADAM* (a disintegrin and metallopeptidase domain), де корелят – чоловіче ім'я «*Adam*», *ELISA* (enzyme-linked immunosorbent assay) – жіноче ім'я «*Elisa*».

Нами були відзначені аббревіатури, різні за способом графічного скорочення. Точкові аббревіатури представлені: *elect.* (electrolyte), *ext.* (extremities), *inf.* (infusion) та ін. Графічне оформлення косолінійних скорочень мали аббревіатури: *c/o* (complains of), *C/sec* (Cesarean section), *H/A* (headache), *S/A* (sugar and acetone), *U/A* (urinalysis), *VT/VF* (ventricular tachycardia/fibrillation) та ін.

До дефісних аббревіатур після аналізу статей нами було віднесено такі скорочення: *CK-MB* (creatine kinase, myocardial band), *Gn-RH* (gonadotropin-releasing hormone) та ін.

До комбінованих аббревіатур нами були віднесені такі скорочення, як: *Bls* (blood sugar), *Ccr* (creatine clearance), *hFSH* (human follicle stimulating hormone), *sBP* (systolic blood pressure) та ін.

Відповідно до класифікації аббревіатур за структурою, ми розділили аббревіатури за відповідними типами. Ініціальні скорочення склали більшу частину з них: *AMI* (acute myocardial infarction), *APTT* (activated partial thromboplastin time), *AS* (aortic stenosis), *ASH* (asymmetric septal hypertrophy), *BBB* (bundle branch block) та ін.

Було помічено, що усічення в англійській мові утворюються в основному за рахунок усічення кінця слова: *liq* (liquid), *medlab* (medical laboratory), *radhaz* (radiation hazards), *Gyn* (Gynecology) та ін. Слід виділити частково скорочені слова, зазначені нами під час аналізу: *Anti-SMA* (Anti-Smooth Muscle Antibody), *HIV-resistant*, *MUGA scan* (MULTiGAted radionuclide scan) та ін.

Стягування в науковій медичній літературі використовуються досить часто: *DBIL* (direct bilirubin), *EPO* (erythropoietin), *Acemine* (acetylaminoacetic acid), *Methacil* (methyluracil), втім, як і складноскорочені слова: *CASEVAC* (Casualty Evacuation), *Ampiox* (ampicillin and oxacillin) та ін.

Найменш поширеними у вивчених текстах виявилися слова-злитки – *Garasone* (garamycine and dexamethasone) та телескопічні утворення – *Pasomycine* (dihydrostreptomycine and pascate).

2.2. Омонімічні аббревіатури, що використовуються в медіа тексті медичної тематики

Омонімічні аббревіатури, що використовувалися в досліджуваних нами текстах наведемо нижче.

Наприклад, аббревіатура *ECG* розшифровується як:

1) у медицині *ECG* (electrocardiogram) – *ЕКГ* (електрокардіограма), запропоновано спрощену форму перекладу – кардіограма, даний термін відноситься до акронімів (слова, які утворені з перших літер інших слів і при цьому вимовляються разом, а не за буквами);

2) у техніці *ECG* (electrochemical grinding) – електрохімічне шліфування;

3) у сфері телебачення *ECG* (electronic character generator) – електронний генератор;

4) з виробництва *ECG* (exploitation and commercial group) – експлуатаційно-комерційна група.

Наприклад, аббревіатурою *BPD* позначають чотири абсолютно різних поняття:

1) bipolar disorder – маніакально-депресивний психоз, маніакально-депресивний розлад, запропонована спрощена форма перекладу – біполярний афективний розлад (БАР);

2) biparietal diameter – біпаріетальний розмір голівки плода;

- 3) bronchopulmonary dysplasia – бронхолегенева дисплазія (БЛД);
- 4) borderline personality disorder – прикордонний розлад особистості (ПРЛ).

Абревіатура *CM* означає:

- 1) congenital malformation – вроджена вада розвитку (ВВР);
- 2) congestive myocardiorathy – застійна кардіоміопатія;
- 3) contrast medium – контрастна речовина;
- 4) costal margin – реберний край.

Абревіатура *CP* розшифровується як:

- 1) chest pain – біль у грудях;
- 2) cardiac pacing – кардіостимуляція;
- 3) chicken pox – вітряна віспа, запропонована скорочена форма перекладу – вітрянка;
- 4) child psychiatry – психіатрія дитячого спрямування;
- 5) creatinine phosphate – рівень креатиніну/креатинінфосфат.

Отже, при роботі з текстом, де є наявність таких термінів потрібно уважно вивчати контекст, про що йдеться, оскільки переклад може бути різним, включаючи як напрямки машинобудування, будівництва, медицини і т.д., так і терміни з одного напрямку, але зовсім різного значення.

2.3. Особливості створення скорочень в медіа тексті медичної тематики

У досліджуваних текстах усі аббревіатури можливо поділити на 2 основні групи:

- лексичні (*GB* – gall-bladder – жовчний міхур);
- графічні (*H.B.D.* – has been drinking – хворий на алкоголізм).

За структурою скорочення поділяються на:

- літерні (*tmtr* – transmitter – передавач);
- складові (*magamp.* – Magnetic amplifier – магнітний підсилювач);

- усічені (*gyn* – *gynecology* – гінекологія);
- літера (склад) + слово (*compole* – *commutating pole* – додатковий полюс);
- букви та склади (склади та букви) (*Abs E* – *absolute error* – Абсолютна помилка);
- буквенно-цифрові (*A1* – *A one* – першосортний).

Часто визначається лексикалізація графічної аббревіатури. При цьому у неї є власна вимова, або алфавітна, або звукова, внаслідок чого утворюються акроніми.

В результаті лексикалізації аббревіатура знаходить власну формоутворювальну парадигму і не відрізняється від звичайного слова. Наприклад: «*ODs – patients with overdosage of some drug*» – пацієнти, які отримали передозування ліків.

Є також змішаний тип лексичних аббревіатур, які під час перекладу стають напівалфавітизмом або напівакронімами: «*DDSO – diamino-diphenylsulphoxide* – дифеніл-сульфоксид).

Другий різновид змішаного типу – лексема, де одним компонентом є ініціалізм, іншим – повноцінне слово (*H-disease – Heart's disease* – хвороба Хартса).

Залежно від частини слова, що зазнає усічення скорочення поділяються на кілька типів:

- Апокопа;
- Аферезисні усічення;
- Синкопа;
- Еліпс;
- Усічення на основі словосполучень.

Апокопа – найпродуктивніший спосіб, що передбачає усічення останнього елемента слова (*op.* – *Operation* – Операція).

Складність перекладу апокопи полягає в тому, що граматична інформація про слово відсікається і лише контекст підказує, яке однокореневе слово використовується таким, що говорить.

Афerezисні усічення, коли усікається перший елемент, набагато менш продуктивні в медичних текстах. Складність їхнього перекладу полягає в тому, що усікається важлива граматична та семантична складова (*haematocrit* – *crit* – співвідношення обсягів формених елементів та плазми крові).

Досить продуктивний такий тип усічення як синкопа – випадання звуків чи букв всередині слова, наприклад: *appu* – *appendicectomy* – видалення апендикса).

Еліпс характеризується опущенням одного з компонентів словосполучення, причому компонент, що залишився, не зазнає змін у своїй морфемній структурі, а лише конденсує семантику всього словосполучення: *gastric* – *gastric ulcer* – виразка шлунка.

Складним для перекладу є тип усічень, утворених з урахуванням словосполучення.

Це може бути усічення одного з компонентів з повним опущенням другого: (*duo* – *duodenal ulcer* – виразка дванадцятипалої кишки).

В англійській мові аббревіатури прийнято ділити на:

- Ініційні;
- Акроніми.

Ініціальні аббревіатури – скорочення слова за початковими літерами, кожна з яких вимовляється окремо, наприклад: *HF* – *heart failure* – серцева недостатність.

Акроніми – це аббревіатури, що мають свою власну вимову, наприклад: *AIDS* – *acquired immune deficiency syndrome* – СНІД.

2.4. Частотність вживання скорочень у словниковому складі медичних медіа текстів

Для визначення актуальності використання медичних абревіатур у медійних текстах нами було проведено аналіз частоти використання даних видів термінів у вивчених англomовних наукових медичних статтях. Для цього ми постаралися розділити абревіатури за тематичними групами та позначити явища, для яких медичні абревіатури використовуються найчастіше.

Насамперед скороченням піддаються:

1) анатомічні структури та феномени: *SM* (Smooth Muscle), *BH* (bundle of His), *abd* (abdomen), *AV* (aortic valve, arteriovenous та atrioventricular), *AS* (aortic stenosis), *CBD* (common bile duct), *CNS* (central nervous system) та ін.;

2) фізіологічні показники: *CI* (cardiac index), *BW* (body weight), *BSA* (body surface area), *BP* (blood pressure), *BMI* (body mass index) та ін.;

3) клінічні прояви захворювань: *CAD* (coronary artery disease), *CHF* (congestive heart failure), *DIC* (disseminated intravascular coagulation), *DUB* (dysfunctional uterine bleeding), *DVT* (deep venous thrombosis) та ін.;

4) мікробіологічні категорії: *HSV* (herpes simplex virus), *LAV* (lymphadenopathy-associated virus), *HIV* (human immunodeficiency virus), *HDV* (hepatitis D virus), *MRSA* (methicillin-resistant *Staphylococcus aureus*) та ін.;

5) лікарські препарати та біохімічні сполуки: *5-FU* (5-fluorouracil), *MOM* (milk of magnesia), *BAS* (biologically active substances), *MAO* (monoamine oxidase) та ін.;

6) фізичні, біохімічні та фармакологічні фактори, показники: *A/G* (albumin/globulin ratio), *2HPG* (2 hours (after meals) plasma glucose), *bili* (bilirubin), *BUN* (blood urea nitrogen), *Cr* (creatinine) та ін.;

7) діагностичні процедури, хірургічні маніпуляції: *Bx* (biopsy), *cath* (catheterization), *C/sec* (cesarean section), *CT* (computer tomography) та ін.;

8) медичне обладнання: *AL* (arterial line), *CAB* (coronary artery bypass) та ін.;

9) організації охорони здоров'я: *A.S.A.* (American Society of Anesthesiologists), *AHA* (American Heart Association), *EORTC* (European Organization for the Research and Treatment of Cancer) та ін.;

10) номенклатура, стандарти: *SNOP* (Systematized Nomenclature of Pathology), *ICD* (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems).

Висновки до 2 розділу

З метою підтвердження широкого застосування у медіа статтях медичної тематики аббревіатур із запропонованих раніше класифікацій, нами було проаналізовано 9 англійських наукових статей із 3 медичних сайтів (European Society of Cardiology; Best Online Therapy Services of 2022; CEOG, що мають наступне спрямування: терапія, кардіологія, гінекологія.

У ході аналізу було виявлено аббревіатури, що підтверджують наявність особливих відносин між різними видами термінів.

Також було відзначено низку аббревіатур, що утворюють антонімічні пари.

Під час вивчення наукових статей ми звернули увагу на те, що у текстах зустрічаються аббревіатури однієї тематичної спрямованості та однакового написання, але різних варіантів розшифрування – омонімів.

Відповідно до класифікації аббревіатур за структурою, ми розділили аббревіатури за відповідними типами. Ініціальні скорочення склали більшу частину з них.

Було помічено, що усічення в англійській мові утворюються в основному за рахунок усічення кінця слова.

Для визначення актуальності використання медичних аббревіатур у медійних текстах нами було проведено аналіз частоти використання даних

видів термінів у вивчених англомовних наукових медичних статтях. Для цього ми постаралися розділити аббревіатури за тематичними групами та позначити явища, для яких медичні аббревіатури використовуються найчастіше.

Насамперед скороченням піддаються:

- 1) анатомічні структури та феномени;
- 3) клінічні прояви захворювань;
- 4) мікробіологічні категорії;
- 5) лікарські препарати та біохімічні сполуки;
- 6) фізичні, біохімічні та фармакологічні фактори, показники;
- 7) діагностичні процедури, хірургічні маніпуляції;
- 8) медичне обладнання;
- 9) організації охорони здоров'я;
- 10) номенклатура, стандарти.

ВИСНОВКИ

Абревіація, перш за все, пов'язана з основною – комунікативною – функцією мови та забезпечує потреби спілкування не тільки за рахунок економії зусиль, але і за рахунок конденсування інформації в комунікативних цілях, підвищення інформаційної цінності окремих елементів мовного матеріалу.

Це означає, що абревіація забезпечує передачу максимальної кількості інформації (змісту) при мінімальному використанні матеріальної оболонки мови (звукової оболонки та графічної форми), що забезпечує посилення ефективності комунікативної функції мови.

Графічні скорочення (скорочення, які зустрічаються в основному в письмовій мові) дуже численні і використовуються для позначення одиниць, величин, звань та посад, тощо. До лексичних скорочень відносяться усічені слова (clipped or stump words) та акроніми (initial words, or acronyms).

Тексти масової інформації мають низку унікальних лексичних характеристик. Серед пластів лексики мови медіатекстів найбільш активними та частотними є: 1) суспільно-політична лексика, 2) стандартні мовні одиниці, кліше, 3) оцінна лексика, 4) повсякденно-побутова лексика, 5) вузькоспеціальні слова та вирази, 6) неологізми та okazіоналізми.

Абревіація – довільний процес скорочення найменування будь-якого об'єкта, один із найпродуктивніших способів збагачення лексичної системи текстів масової інформації. Даний словотвірний спосіб найкраще поєднує перераховані вище лексичні особливості медіатекстів, оскільки вихідним варіантом скороченої номінації можуть бути вузькоспеціальні або термінологічні слова та словосполучення, мовні висловлювання, що відносяться до сфери розмовної мови, а самі абревіатури на певному етапі є мовними неологізмами. Використання абревіатур у текстах масової інформації забезпечує поєднання високої інформативності, експресивності та стислості викладу матеріалу, обумовлене функцією навіювання та

пропагандистською спрямованістю, які характерні тією чи іншою мірою для всіх ЗМІ.

З метою підтвердження широкого застосування у медіа статтях медичної тематики аббревіатур із запропонованих раніше класифікацій, нами було проаналізовано 9 англomовних наукових статей із 3 медичних сайтів (European Society of Cardiology; Best Online Therapy Services of 2022; CEOG, що мають наступне спрямування: терапія, кардіологія, гінекологія.

У ході аналізу було виявлено аббревіатури, що підтверджують наявність особливих відносин між різними видами термінів, також було відзначено низку аббревіатур, що утворюють антонімічні пари.

Під час вивчення наукових статей ми звернули увагу на те, що у текстах зустрічаються аббревіатури однієї тематичної спрямованості та однакового написання, але різних варіантів розшифрування – омонімів.

Відповідно до класифікації аббревіатур за структурою, ми розділили аббревіатури за відповідними типами. Ініціальні скорочення склали більшу частину з них. Було помічено, що усічення в англійській мові утворюються в основному за рахунок усічення кінця слова.

Для визначення актуальності використання медичних аббревіатур у медійних текстах нами було проведено аналіз частоти використання даних видів термінів у вивчених англomовних наукових медичних статтях. Для цього ми постаралися розділити аббревіатури за тематичними групами та позначити явища, для яких медичні аббревіатури використовуються найчастіше. Насамперед скороченням означають: 1) анатомічні структури та феномени; 2) клінічні прояви захворювань; 3) мікробіологічні категорії; 4) лікарські препарати та біохімічні сполуки; 5) фізичні, біохімічні та фармакологічні фактори, показники; 6) діагностичні процедури, хірургічні маніпуляції; 7) медичне обладнання; 8) організації охорони здоров'я; 9) номенклатура, стандарти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беляєва О. М. Латинська мова та медична термінологія: для студентів стоматологічних факультетів. Київ : Медицина, 2015. 496 с.
2. Бойченко Л. М. Структурно-семантичні типи аббревіатур і діапазон їх дериваційної активності в сучасній українській мові та класифікація аббревіатур. Мовознавство. 1982. №5. С. 75-80.
3. Європейське товариство кардіологів (ESC) URL : <https://www.escardio.org/The-ESC>
4. Єнікеєва С.М. Скорочення слова як механізм формотворення та словотворення в сучасній англійській мові. Вісник Запорізького державного університету. Серія : Філологічні науки. 2006. № 2. С. 11–14.
5. Зацний Ю., Пахомова Т. Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя, 2001. 385 с.
6. Клінічна та експериментальна акушерство та гінекологія (CEOG). URL : <https://www.imrpress.com/journal/CEOG>
7. Микульчик Р. Сучасні українські аббревіатури: перспективи і стан дослідження. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». 2005. № 538. С. 12-15.
8. Нікішина В. Особливості перекладу аббревіатур та інших скорочень. Лінгвістика. Випуск X. С. 137-138.
9. Новий англо-український медичний словник / за ред. Ривкіна В.Л., Бенюмовича М.С. Київ : Арій, 2007. 784 с.
10. Смольська Л. Ю. Латинська мова і основи медичної термінології : підручник. Київ : Медицина, 2008. 358 с.
11. Стоянова Л. Аббревіація в системі сучасної кардіологічної номінації. Мовознавство. Літературознавство. АПСНІм, 2014. №1. С. 71-77.
12. Українсько-латинсько-англійський медичний енциклопедичний словник. А-Я. 60 000 термінів / Уклад. Л. І. Петрух, І. М. Головка. Київ : ВСВ «Медицина», 2015 . 967 с.

13. An Evaluation of Italian Midwives' Knowledge of Stillbirth Clinical Management, Bereavement Care and Prevention of Recurrences: A Post-Hoc Analysis of the BLOSSoM Study. URL : <https://www.imrpress.com/journal/CEOG/49/10/10.31083/j.ceog4910226>

14. Anxiety and Difficulties of Infertile Women. The Moderating Role of Attachment Pattern. URL : <https://www.imrpress.com/journal/CEOG/49/10/10.31083/j.ceog4910228>

15. BetterHelp. URL : <https://www.verywellmind.com/best-online-therapy-4691206>

16. Blood pressure and risk of venous thromboembolism: a cohort analysis of 5.5 million UK adults and Mendelian randomization studies. URL : <https://academic.oup.com/circulation/advance-article-abstract/doi/10.1093/cvr/cvac135/6678130?redirectedFrom=fulltext>

17. Dorland's illustrated medical dictionary. ELSEVIER, 2012. 2176 p.

18. Ehrlich A. Medical Terminology for Health Professions / Ann Ehrlich and Carol L. Schroeder. Delmar Cengage Learning, 2009. 636 p.

19. Finding the culprit for the failure of the immune clock as time goes by. URL : <https://academic.oup.com/circulation/advance-article/doi/10.1093/cvr/cvac146/6692468?searchresult=1>

20. Gyls B. A. Medical terminology simplified: a programmed learning approach by body system. 4th ed. Philadelphia : FA Davis company, 2010. 662 p.

21. Labov M. The Social Dynamics of Language Change in Online Networks. ICSI. 2001. № 2. C. 1-19.

22. Neutrophils in cardiovascular disease: warmongers, peacemakers, or both? URL : <https://academic.oup.com/circulation/article/118/12/2596/6371867?searchresult=1>

23. Secondary cystic adenomyosis in a young woman: a case report. URL : <https://www.imrpress.com/journal/CEOG/49/10/10.31083/j.ceog4910223>

24. Stedman T. L. Stedman's medical dictionary. 26th ed. Baltimore : Williams and Wilkins, 1995. 2030 p.

25. The need for adjusting experimental models to meet clinical reality. URL : <https://academic.oup.com/cardiovascres/advance-article-abstract/doi/10.1093/cvr/cvac152/6694799?redirectedFrom=fulltext>

26. Therapeutic targeting of inflammation in hypertension: from novel mechanisms to translational perspective. URL : <https://academic.oup.com/cardiovascres/article/117/13/2589/6410642?searchresult=1>

27. Thierer N. Medical terminology. Language for health care. McGraw Hill, 2010. 786 p.

28. Ulk1-dependent alternative mitophagy plays a protective role during pressure overload in the heart. URL : <https://academic.oup.com/cardiovascres/article/118/12/2638/6501459?searchresult=1>